

20. 1. 2006

ID: 38246

Druh trestu, který je ve zřejmém rozporu s jeho účelem

Překročení horní hranice zákonné sazby některého druhu trestu uložením několika samostatných trestů tohoto druhu určitému pachateli je třeba zásadně považovat za uložení druhu trestu, který je v zřejmém rozporu s jeho účelem ve smyslu § 266 odst. 2 tr. ř.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 22/2004, ze dne 26.2.2004)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného J. Š. 1969, proti pravomocnému trestnímu příkazu Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že pravomocným trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, byl porušen zákon v ustanoveních § 35 odst. 2, § 36, § 45a odst. 1 tr. zák. a v řízení předcházejícím v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. Š. Napadený trestní příkaz se zrušuje v celém rozsahu a zrušují se též všechna další rozhodnutí na zrušený trestní příkaz obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Obvodnímu soudu pro Prahu 4 se příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Trestním příkazem Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002, byl obviněný J. Š. uznán vinným trestným činem neoprávněného držení platební karty podle § 249b tr. zák., kterého se dopustil jednáním přesně nezjištěného dne v době od 7. 5. 2001 do 11. 5. 2001, za což mu byl uložen podle § 249b tr. zák. s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. ř. za použití § 45 odst. 1 a § 45a odst. 1 tr. zák. trest obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin. Trestní příkaz byl obviněnému J. Š. doručen a právní moci nabyl dne 25. 6. 2002.

Trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, byl obviněný J. Š. uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák., kterého se dopustil jednáním v době od května 2000 do konce dubna 2002, za což mu byl uložen podle § 213 odst. 1 tr. zák. s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. ř. za použití § 45 odst. 1, odst. 2 a § 45a odst. 1 tr. zák. trest obecně prospěšných prací ve výměře 300 hodin. Trestní příkaz byl obviněnému J. Š. doručen a právní moci nabyl dne 31. 3. 2003.

Proti trestnímu příkazu Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného J. Š. Vytkl v ní, že zákon byl porušen v ustanoveních § 35 odst. 2, § 36, § 45a odst. 1 tr. zák. a v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř.

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti namítl, že Obvodní soud pro Prahu 4 se neřídil ustanoveními § 36 tr. zák. a § 45a odst. 1 tr. zák., neboť napadeným trestním příkazem byla překročena hranice 400 hodin stanovená jako maximální výměra pro trest obecně prospěšných prací, vzhledem k dříve uloženému trestu obecně prospěšných prací trestním příkazem Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002. Ministr spravedlnosti dále namítá, že napadeným trestním příkazem měl být správně uložen souhrnný trest podle § 35 odst. 2 tr. zák. ve vztahu k trestnímu příkazu Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002, neboť skutek souzený napadeným trestním příkazem se stal dříve, než byl obviněnému doručen trestní příkaz Okresního soudu v Nymburce.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř., že trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, byl porušen zákon v neprospěch obviněného J. Š. ve vytykaném směru, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadený trestní příkaz a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že zákon porušen byl.

Nejvyšší soud se předně zabýval námitkou ministra spravedlnosti, že napadeným trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, měl být uložen souhrnný trest ve vztahu k trestnímu příkazu Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002.

Obviněný J. Š. byl trestním příkazem Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002, doručeným obviněnému dne 25. 6. 2002, uznán vinným trestným činem neoprávněného držení platební karty podle § 249b tr. zák., kterého se dopustil jednáním přesně nezjištěného dne v době od 7. 5. 2001 do 11. 5. 2001, trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, doručeným obviněnému J. Š. dne 31. 3. 2003, byl uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák., kterého se dopustil jednáním v době od května 2000 do konce dubna 2002. Z uvedeného je zřejmé, že posléze uvedený trestný čin byl obviněným J. Š. spáchán dříve, než mu byl doručen trestní příkaz Okresního soudu v Nymburce, a proto jsou oba trestné činy ve vztahu souběhu.

Za této situace je třeba přisvědčit námitce uvedené ve stížnosti pro porušení zákona, že trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, měl být obviněnému J. Š. správně uložen souhrnný trest za oba uvedené trestné činy při současném zrušení výroku o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002, podle zásad uvedených v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák.

Dále je třeba uvést, že podle § 36 tr. zák. platí, že pokud soud odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal před tím, než byl trest uložený dřívějším rozsudkem vykonán, a ukládá mu trest stejného druhu, nesmí tento trest spolu s dosud nevykonanou částí trestu uloženého dřívějším rozsudkem přesahovat nejvyšší výměru dovolenou trestním zákonem pro tento druh trestu. Podle § 45a odst. 1 tr. zák. může soud uložit trest obecně prospěšných prací ve výměře od 50 do 400 hodin.

V případě projednávané trestní věci byl obviněný J. Š. nejprve odsouzen trestním příkazem Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002, k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin a poté byl odsouzen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, k dalšímu trestu obecně prospěšných prací, tentokrát ve výměře 300 hodin.

Jak vyplývá z podnětu ke stížnosti pro porušení zákona Probační a mediační služby, střediska Nymburk ze dne 22. 9. 2003, v době rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 4 o uložení dalšího trestu obecně prospěšných prací nezahájil obviněný J. Š. výkon trestu obecně prospěšných prací, který mu byl uložen trestním příkazem Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002.

Za této situace je zřejmé, že trest obecně prospěšných prací uložený obviněnému J. Š. trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, ve výměře 300 hodin spolu s dosud nevykonanou částí dříve uloženého trestu obecně prospěšných prací, která činila 400 hodin, přesahoval o 300 hodin nejvyšší výměru dovolenou trestním zákonem pro trest obecně prospěšných prací, která je stanovena na 400 hodin.

Z uvedeného vyplývá, že Obvodní soud pro Prahu 4 trestním příkazem ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, porušil zákon též v ustanovení § 36 tr. zák. a § 45a odst. 1 tr. zák. ve výroku o ukládaném trestu obecně prospěšných prací ve vztahu k obviněnému J. Š.

Z obsahu trestního spisu vedeného u Obvodní soud pro Prahu 4 sp. zn. 3 T 139/2002, konečně vyplývá, že Obvodní soud pro Prahu 4 v této trestní věci neshromáždil všechny podklady potřebné pro rozhodnutí ve věci, a to zejména trestní spis Okresního soudu v Nymburce vedený pod sp. zn. 3 T 52/2002, týkající se předchozí trestné činnosti obviněného a nezjistil údaje o tom, zda obviněný vykonal trest obecně prospěšných prací, který mu byl v této věci uložen. Obvodní soud pro Prahu 4 tak nezjistil skutkový stav věci v rozsahu, který byl nezbytný pro jeho rozhodnutí, důkazy chybně zhodnotil, v důsledku čehož byl napadeným trestním příkazem porušen zákon i v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. Š.

Je zřejmé, že všechna porušení zákona, která Nejvyšší soud zjistil na základě důvodů uvedených v podané stížnosti pro porušení zákona, se týkají výhradně výroku o trestu napadeného trestního příkazu. Podle § 266 odst. 2 tr. ř. však lze proti výroku o trestu podat stížnost pro porušení zákona jen tehdy, jestliže trest je ve zřejmém nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo jestliže uložený druh trestu je v zřejmém rozporu

s účelem trestu.

Podle názoru Nejvyššího soudu je třeba překročení horní hranice zákonné sazby některého druhu trestu uložením několika samostatných trestů tohoto druhu určitému pachateli zásadně považovat za uložení druhu trestu, který je v zřejmém rozporu s jeho účelem ve smyslu § 266 odst. 2 tr. ř.

Význam zákonných trestních sazeb spočívá mimo jiné v tom, že každá zákonná trestní sazba odpovídá stupni nebezpečnosti pro společnost, který je charakteristický pro trestné činy, pro které lze trest v dané trestní sazbě uložit, její rozmezí je přitom stanoveno tak, aby směřovala k naplnění účelu takto ukládaného trestu. K dosažení účelu trestu stanoveného trestním zákonem tedy musí být správně stanoven nejen druh trestu, ale i jeho výše, pouze správně stanovený trest v otázce druhu i výše vede k naplnění účelu trestu. Překročení horní hranice zákonné sazby některého druhu trestu uložením několika samostatných trestů tohoto druhu má proto za následek, že takto stanovený druh trestu zásadně nemůže splnit účel trestu, k jehož naplnění směřuje zákonem stanovená trestní sazba.

V daném případě je nepochybně trest obecně prospěšných prací, který spolu s dříve uloženým trestem téhož druhu přesahuje horní hranici zákonné trestní sazby o 300 hodin, v zřejmém rozporu s jeho účelem.

Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 T 139/2002, byl porušen zákon v ustanoveních § 35 odst. 2, § 36, § 45a odst. 1 tr. zák. a v řízení předcházejícím v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. Š., podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený trestní příkaz zrušil v celém rozsahu, neboť výrok o vině v trestním příkazu nemůže sám o sobě zůstat pravomocný se zřetelem na důsledky případně podaného odporu proti výroku o trestu uvedené v § 314g odst. 2 tr. ř. (podáním odporu se ruší celý trestní příkaz). Nejvyšší soud dále zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušený trestní příkaz obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 270 odst. 1 tr. ř. bylo přikázáno Obvodnímu soudu pro Prahu 4, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, tedy aby postupoval podle § 35 odst. 2 tr. zák. a uložil obviněnému souhrnný trest ve vztahu k trestnímu příkazu Okresního soudu v Nymburce ze dne 12. 2. 2002, sp. zn. 3 T 52/2002 a při rozhodování o trestu obviněného aby respektoval další zákonná ustanovení, včetně ustanovení § 45a odst. 1 tr. zák. upravující maximální výši trestní sazby trestu obecně prospěšných prací. Nejvyšší soud v této souvislosti zdůrazňuje, že v novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v neprospěch obviněného J. Š., a tedy ani k uložení přísnějšího trestu, neboť Nejvyšší soud vyslovil, že zákon byl porušen v neprospěch obviněného (§ 273 tr. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)